

Granskning av årsredovisning 2022

Revisionsrapport nr 30 2022

Ansvarig verksamhet	Revisionskontoret
Kontakt	Karin Selander, 010-831 50 00, karin.u.selander@regionvarmland.se
Datum	2023-03-30
Diarienummer	Rev/23021
Region Värmland Regionens hus 651 82 Karlstad	

Innehåll

Innehåll	3
1. Inledning	4
1.1 Syfte och frågeställningar	4
1.2 Avgränsning.....	4
1.3 Revisionskriterier	4
1.4 Ansvarig nämnd.....	4
1.5 Metod.....	5
2. Granskningens resultat.....	6
2.1 Årets granskning av årsredovisningen	6
2.2 Bedömning	12
3. Sammanfattande bedömning	13

1. Inledning

Regionens revisorer ansvarar i enlighet med kommunallagen för att årligen granska all verksamhet som bedrivs inom regionen. Revisorerna ska granska om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

1.1 Syfte och frågeställningar

Denna rapport innehåller en sammanfattning av granskningen av årsredovisningen för år 2022. Syftet med rapporten är att utgöra ett underlag för revisorernas revisionsberättelse.

Granskningen har genomförts av revisionskontoret. Den finansiella revisionen som sammanfattas nedan har genomförts av PwC.

1.2 Avgränsning

Granskningen av måluppfyllelse har fokuserat på att verifiera att årsredovisningen svarar mot de mål som fullmäktige beslutat om i regionplanen för 2022 och att verifiera redovisningen av måluppfyllelse för de mål som redovisas. Vi har däremot endast översiktligt granskat underlag till ett urval av de jämförelser som redovisas, som inte är målsatta.

1.3 Revisionskriterier

Granskningen har i huvudsak utgått från följande revisionskriterier:

- Kommunallag (2017:725)
- Lag om kommunal bokföring och redovisning (2018:597)
- Regionplan för 2022 inkl. Regionfullmäktiges mätplan
- Regionfullmäktiges beslut om reglemente för Regionstyrelsen (RS/211128)
- Regionfullmäktiges beslut om allmänna bestämmelser för styrelsen och övriga nämnder (RS/211128)
- Styrelsens och nämndernas nämndplaner inkl. mätplaner för 2022

1.4 Ansvarig nämnd

Regionstyrelsen är enligt kommunallagen ansvarig för den ekonomiska förvaltningen och därigenom ansvarig för att upprätta årsredovisning.

1.5 Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer och dokumentstudier. Vi har i vår granskning tagit del av information som samlats in centralt för att utgöra underlag för årsredovisningen. Vi har stickprovsmässigt granskat underlag till resultatmått och indikatorer som redovisas i årsredovisningen kopplat till mål för verksamheten. Vi har även granskat underlag till några av de ej målsatta jämförelserna som redovisas. Granskningen har inte omfattat verifieringskedjan för samtliga rapporter som hämtats ur de olika systemen och databaserna. Vi har med stöd av berörda handläggare, för de uppgifter som granskats, erhållit underlag som verifierar uppgifterna eller indikerar att uppgifterna är korrekta.

Den finansiella revisionen har genomförts genom en kombination av internkontrollgranskning och substansgranskning.

2. Granskningens resultat

2.1 Årets granskning av årsredovisningen

I detta avsnitt redovisas en sammanfattning av årets granskning av årsredovisningen. Resultat från granskning av den finansiella redovisningen redovisas mera utvecklat i revisionsrapporterna Granskning av de finansiella rapporterna i årsredovisning 2022 samt Granskning av god ekonomisk hushållning finansiella mål 2022. Vi har framfört synpunkter löpande under revisionsarbetet för att ge möjlighet till korrigeringar och kompletteringar av innehållet i årsredovisningen för 2022.

Jämförelse mellan Regionplan 2022 och årsredovisning 2022

Regionfullmäktige har i Regionplan 2022 fastställt fyra effektmål; Trygga och nöjda invånare, Attraktivt och hållbart Värmland, God, jämlik och jämställd hälsa samt Hållbar organisation. Inom effektmålet Hållbar organisation ingår de fyra områdena Hållbart arbetsliv, Ekonomi i balans, Minskat miljöavtryck samt Respektfulla möten. Nämnderna har även av fullmäktige givits specifika nämndmål/resultatmål, vilka framgår av regionplanen.

Av regionplanen framgår att "Bedömningen av måluppfyllelse baseras på effektmålets indikatorers utfall i förhållande till indikatornivåer, redovisning av aktiviteter och insatser samt bidrag från måluppfyllelse av nämndernas resultatmål. Hänsyn vid rapporteringen behöver också tas till påverkan från externa faktorer och eventuella justeringar av uppdrag. Därtill kan kompletterande material, exempelvis utifrån nationella uppföljningar, bli del av den samlade rapporteringen".

Röd tråd finns från regionplanen och Regionfullmäktiges mätplan, då det i årsredovisningen presenteras hur väl regionen nått effektmålen samt hur nämnderna uppfyllt sina mål.

I årsredovisningens förvaltningsberättelse presenteras de fyra effektmålen och hur nämndernas resultatmål bidrar till dessa. Regionstyrelsen gör bedömningen att de fyra effektmålen **delvis** har uppnåtts 2022.

Effektmålet hållbar organisation består av fyra delmål, Ekonomi i balans, Hållbart arbetsliv, Minskat miljöavtryck samt Respektfulla möten. Regionstyrelsen gör bedömningen att de fyra delmålen **delvis** har uppnåtts.

Av regionplanen under "Uppföljningsplan för regionfullmäktige 2022" framgår vidare att "Regionfullmäktiges mätplan omfattar för respektive effektmål ett antal centrala indikatorer. I delårsrapport och årsredovisning ska indikatorerna inom respektive fokusområde redovisas. Indikatorernas indikatornivå beskriver den nivå eller riktning indikatorns värde ska ha nått för att visa ett positivt bidrag till målet. När indikatornivån beskrivs som ökande eller minskande, görs jämförelse med utfallet för senast jämförbara period och förändringen ska vara i den angivna riktningen för att ha ett positivt bidrag till målet."

Regionfullmäktiges mätplan innehåller ett antal indikatorer som beskriver måluppfyllelse för effektmålen. Dessa indikatorer med utfall och färgmarkeringar presenteras i årsredovisningen.

Vi noterar att det för effektmålet Attraktivt och hållbart Värmland, som styrelsen bedömt som delvis uppnått, finns tre indikatorer i fullmäktiges mätplan. Av dessa har två indikatorer givits röd färg, det vill säga målet ej uppfyllt, och en indikator kan ej mätas.

I årsredovisningen finns inte någon sammanställd redovisning av nämndernas måluppfyllelse utifrån sina mätplaner 2022, utan dessa återfinns i respektive nämnds årsredovisning, som bilagts årsredovisningen. Läsaren behöver därmed ta del av respektive nämnds årsredovisning, för att förstå hur bedömningen av måluppfyllelsen gjorts.

Flera av indikatorerna i nämndernas mätplaner består av aktivitetsredovisningar och beskrivningar av utveckling över tid och har inga uppsatta indikatornivåer för om målet uppnås eller inte.

Vissa nämnder använder färgsättningen grön-gul-röd för att påvisa indikatoruppfyllelsen, medan andra nämnder inte använder färg på indikatornivå. Vi har noterat en otydlighet och inkonsekvens rörande vad färgmarkeringarna, grön-gul-röd samt streck (-), innebär. I regionens årsredovisning betyder exempelvis gul markering "delvis uppfyllt, enligt individuell bedömning" medan Kollektivtrafiknämnden i sin årsredovisning beskriver gul markering som "samma nivå som föregående period (2021) men uppnår inte målet i nämndplan".

Årsredovisningen är uppställd på så sätt att kraven i lagen om kommunal bokföring och redovisning följs, med tanke på vilka rubriker/avsnitt som finns med i förvaltningsberättelsen. I årsredovisningen presenteras även hur effektmålen bidragit till uppfyllelsen av Agenda 2030-målen.

Måluppfyllelse – verksamhetsmål samt hantering av måluppfyllelse

Av årsredovisningen framgår att Covid 19 pandemin fortsatt har påverkat regionens verksamhet under året, bland annat med förlorade intäkter på grund av minskat resande, ansträngt läge i vården och vårdköer samt distanslösningar för utbildningar och kulturutbud som effekter. Även kriget i Ukraina lyfts fram som en händelse av väsentlig betydelse under året.

Regional särskild sjukvårdsledning (RSSL) beslutade i januari 2022 att hälso- och sjukvårdsorganisationen skulle gå upp i stabsläge. Detta på grund av att antalet patienter som var i behov av vård på sjukhus hade blivit allt fler, vilket innebar ett ökat tryck på hälso- och sjukvården.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen bedömer att resultatmålet Effektivt genomförande **har** uppnåtts 2022.

I Regionstyrelsens mätplan 2022 har det införts ett antal indikatorer. Dock saknas målvärden för vissa av indikatorerna, då det 2022 är nollmätningar, som kommande års mätningar kommer att utgå från. För vissa av indikatorerna saknas redovisat utfall, då angivna mätningar inte genomförts på grund av olika anledningar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden bedömer att målet Bästa vårdkvalitet **delvis** har uppnåtts medan målet Tillgänglig vård **inte** har uppnåtts.

Vi noterar att det i nämndens årsredovisning redovisas måluppfyllelse för resultatmålen: Bästa vårdkvalitet, Tillgänglig vård, Ekonomi i balans, Hållbart arbetsliv samt Minskat miljöavtryck. I nämndens årsredovisning saknas dock källhänvisningar för flera av de resultat som redovisas för indikatorerna.

För de indikatorer som utgör underlag till resultatmålen anges resultat för 2022 och de två föregående åren.

Av nämndens protokoll framgår att nämnden under året har fått kontinuerlig information om tillgänglighet och kvalitetsarbete i verksamheten.

Kultur- och bildningsnämnden

Kultur- och bildningsnämnden bedömer att målen Ökad kunskap och bildning för personlig utveckling och delaktighet i samhället samt Ett varierat kulturutbud av hög kvalitet och fokus på ökad kulturell delaktighet och eget skapande **har** uppfyllts. Målet Stärkt folkhälsa och folkhälsoarbete med fokus på förutsättningar för hälsa har **delvis** uppfyllts.

I nämndens årsredovisning redovisas indikatorer och bedömningar gällande vad måluppfyllelsen grundas på.

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden bedömer att målet Stärkt hållbar tillväxt och utveckling i hela Värmland **delvis** har uppfyllts.

Vi noterar att det i nämndens mätbilaga inte finns några uppsatta indikatornivåer för när målet uppnås eller inte. Av mätbilagan framgår att "Periodens sammantagna analys för nämndens måluppfyllelse baseras på en kvalitativ uppföljning bestående av aktivitetsredovisningar, fördjupningar och summeringar. Kvantitativa mått och olika former av statistik används också som underlag i den sammantagna analysen."

Kollektivtrafiknämnden

Kollektivtrafiknämndens bedömer att målet God tillgänglighet och service **inte** har uppfyllts samt att målet Minskad miljö- och klimatpåverkan **har** uppfyllts. I nämndens årsredovisning redovisas indikatorer och bedömningar gällande vad måluppfyllelsen grundas på.

Hjälpmedelsnämnden

Hjälpmedelsnämnden bedömer att målet God hjälpmedelsförsörjning utifrån individens behov **har** uppnåtts.

Vi noterar att det i nämndens mätbilaga inte finns några uppsatta indikatornivåer för när målet uppnås eller inte, utan endast aktivitetsredovisning.

Kost- och servicenämnden

Kost- och servicenämnden bedömer att målet Kostnadseffektiv hållbar måltidsverksamhet med hög kvalitet, för god, jämlik och jämställd hälsa **delvis** har uppfyllts.

Vi noterar att nämnden i sin mätplan har 7 indikatorer och nämnden har utifrån en samlad bedömning kommit fram till att målet **delvis** har uppnåtts.

Patientnämnden

Patientnämnden bedömer att målen Stödja patienter samt Bidra till kvalitetsutvecklingen **har** uppfyllts.

Vi noterar att nämnden i sin mätplan har 8 indikatorer där nämnden bedömt att samtliga uppfyllts.

Granskning av finansiella rapporter i årsredovisning 2022, måluppfyllelse finansiella mål samt ekonomi i balans

Av PwCs granskningsrapporter rörande de finansiella delarna samt god ekonomisk hushållning framgår:

”Enligt vår uppfattning ger årsredovisningen en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av regionens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lag om kommunal bokföring och redovisning.”

”Grundat på vår granskning har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att förvaltningsberättelsen, driftredovisningen och investeringsredovisningen inte är upprättad i enlighet med LKBR och god redovisningssed.”

”Grundat på vår granskning av årsredovisningens återrapportering har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att anse att resultatet inte skulle vara delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2022.

Styrelsen lämnar en sammanfattande bedömning avseende den samlade måluppfyllelsen avseende god ekonomisk hushållning för år 2022. Den sammanfattande bedömningen av måluppfyllelse kan dock förtydligas.”

Årsredovisningen innehåller en driftredovisning i eget avsnitt. Där framgår hur utfallet förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

Nämndernas ekonomiska utfall visar på såväl över- som underskott. Sammantaget uppvisar nämnderna ett underskott som uppgår till -114,2 miljoner kronor.

Regionfullmäktige har i regionplan 2022 fastställt att "Ekonomi i balans" är ett av områdena för att uppnå effektmålet "Hållbar organisation". Av regionplanen framgår att området utgår från regionens reglemente för god ekonomisk hushållning, och består av två huvuddelar: god handlingsberedskap på kort sikt samt långsiktigt stark ekonomi.

Av regionplanen framgår att "*Region Värmlands mål om en ekonomi i balans innebär att verksamheten bedrivs med god ekonomisk hushållning, kostnadskontroll och en långsiktig ekonomisk hållbarhet.*" I Regionfullmäktiges mätplan 2022 finns tre indikatorer för Ekonomi i balans. I årsredovisningen är Regionstyrelsens bedömning att "Nettokostnad mot budget" uppfylls **delvis**, "Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag" **uppfylls** samt "Soliditet" uppfylls **delvis**. I PwC:s granskningsrapport rörande god ekonomisk hushållning görs dock bedömningen att "Nettokostnad mot budget" och "Soliditet" ej uppfylls.

Av årsredovisningen framgår att regionens balanskravsutredning redovisar ett positivt balanskravsresultat på 180,2 miljoner kronor, vilket därmed lever upp till lagens krav på en ekonomi i balans. Det finns inte heller något negativt balanskrav från tidigare år att återställa.

Regionstyrelsen

Regionstyrelsen uppvisar en positiv budgetavvikelse uppgående till 218,5 miljoner kronor. Överskottet beror främst på att medel avsatta för regiondirektörens förfogande inte nyttjats fullt ut på grund av uppskjutna eller kommande satsningar exempelvis investeringsprojektet Nya CSK och digitaliseringssatsningar.

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hälso- och sjukvårdsnämnden uppvisar en negativ budgetavvikelse uppgående till -234,9 miljoner kronor. Underskottet berodde främst på kostnader för anställd personal som inte varit fullt finansierade, satsningar på sjuksköterskor inom 24/7-verksamhet och ökade kostnader för inhyrd personal. Därutöver tillkommer arbetet med kökortningsinsatser för vård och behandling som anstått under pandemin.

Hälso- och sjukvårdsnämnden ansökte i mars 2022 om att kunna överskrida 2022 års budgetram med upp till 25 miljoner kronor för prioriterade områden i nämndplanen, som relaterar till återställnings- och omställningsåtgärder efter covid 19 pandemin och som trots omprioriteringar inte bedöms inrymmas inom budgetramen. Regionstyrelsen beviljade nämndens ansökan.

I juni 2022 ansökte nämnden om att kunna överskrida 2022 års nettokostnadsram med upp till 200 miljoner kronor för följande prioriterade områden. Vilket angavs vara främst fortsatt arbete med återhämtning av den uppskjutna vården efter Covid-19 pandemin och omställning till God och nära vård. Regionstyrelsen beviljade nämndens ansökan.

Kultur- och bildningsnämnden

Kultur- och bildningsnämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse uppgående till 0,6 miljoner kronor främst beroende på vakanta tjänster under del av året.

Regionala utvecklingsnämnden

Regionala utvecklingsnämnden uppvisar en negativ budgetavvikelse uppgående till -2,2 miljoner kronor. Underskottet beror främst på att mer ERP-medel (egna regionala projektmedel) har utbetalats under 2022.

Kollektivtrafiknämnden

Kollektivtrafiknämnden uppvisar en negativ budgetavvikelse uppgående till -98,2 miljoner kronor. Covid 19 pandemin har lett till lägre biljettförsäljning medan kostnaden för trafik ökade då inflationen steg under året. Regionstyrelsen beviljade att nämnden fick överskrida nettokostnadsramen med upp till 60 miljoner kronor 2022 för att hantera återställnings- och omställningsåtgärder, minskade intäkter och tilläggsavtal i tågtrafiken samt medel för ett långsiktigt säkerställande av tågtrafiken på Fryksdalsbanan.

Under 2022 genomförde revisorerna en fördjupad granskning avseende Kollektivtrafiknämndens ledning och styrning. Av rapporten framgår bland annat: *”Kollektivtrafiknämnden tar del av uppföljning av ekonomi vid delårs- och årsbokslut samt i månatliga ekonomirapporter. Kollektivtrafiknämnden har begränsad möjlighet att på kort sikt påverka kostnadsutvecklingen. Analyser av trafikutbudet görs, men nämnden har störst möjlighet att påverka kostnadsbilden på lång sikt vid upphandling av nytt trafikavtal och i viss mån vid den årliga beställningen av tidtabellsutbudet.*

Granskningen visar att nämnden inte har analyserat möjligheten till om- eller nedprioritering från andra budgetposter eller tagit fram handlingsplaner med syfte att minska underskottet 2022. Nämnden har däremot ansökt av Regionstyrelsen att få överskrida nettokostnadsramen för prioriterade områden som inte bedöms rymmas inom budgetramen. Nämnder i Region Värmland lyder dock inte under ekonomistyrningsprinciper som redogör för hur underskott följs upp eller reduceras.”

Konsultens sammanfattande bedömning i ovan nämnda fördjupade granskning var att Kollektivtrafiknämnden i stort har en ändamålsenlig ledning och styrning avseende sitt uppdrag. Det finns utvecklingsområden vad gäller nämndens styrning av verksamhetens kostnadsutveckling.

Hjälpmedelsnämnden

Hjälpmedelsnämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse uppgående till 1,2 miljoner kronor. Överskottet beror till största delen på färre utbildningar och möten i samband med upphandlingar, vilket lett till minskade kostnader för resa och logi.

Kost- och servicenämnden

Kost- och servicenämnden uppvisar en negativ budgetavvikelse uppgående till -0,3 miljoner kronor. Underskottet beror främst på kostnadsökning på råvaror och material.

Patientnämnden

Patientnämnden uppvisar en positiv budgetavvikelse uppgående till 0,9 miljoner kronor. Överskottet förklaras av förändrad inriktning gällande tjänsteresor och möten vilket har lett till minskade rese- och konferenskostnader som en effekt efter covid 19 pandemin.

2.2 Bedömning

Vi ser en röd tråd mellan regionplanens effektmål, Regionfullmäktiges mätplan samt årsredovisningens presentation av måluppfyllelse. I årsredovisningen finns inte någon sammanställd redovisning av nämndernas måluppfyllelse utifrån sina mätplaner 2022, utan dessa återfinns i respektive nämnds årsredovisning, som bilagts årsredovisningen. Läsaren behöver därmed ta del av respektive nämnds årsredovisning, för att förstå hur bedömningen av måluppfyllelsen gjorts.

Vi ser att årsredovisningen följer kraven i Lag om kommunal bokföring och redovisning bland annat med avseende på vilka rubriker/avsnitt som finns med i förvaltningsberättelsen.

Vi bedömer att resultaten i årsredovisningen avseende finansiella mål delvis är förenliga med de mål som Regionfullmäktige har beslutat om.

Regionens balanskravsutredning redovisar ett positivt balanskravsresultat på 180,2 miljoner kronor, vilket därmed lever upp till lagens krav på en ekonomi i balans.

Vi bedömer att resultaten i årsredovisningen avseende verksamhetsmål delvis är förenliga med de mål som Regionfullmäktige har beslutat om.

När det gäller den bristande måluppfyllelsen, noterar vi att Hälso- och sjukvårdsnämnden, Kollektivtrafiknämnden samt Kultur- och bildningsnämnden under 2022 ansökt hos Regionstyrelsen om att få överskrida sin nettokostnadsram för återställnings- och omställningsåtgärder efter Covid 19 pandemin. Ansökningarna har beviljats av Regionstyrelsen.

Vi noterar även att det framgår av protokoll att Regionstyrelsen under året fått löpande redovisning av åtgärder som vidtagits samt de beslut som fattats med anledning av Covid 19 och Covid 19 återställning. Av Hälso- och sjukvårdsnämndens protokoll framgår att nämnden under året har fått kontinuerlig information om tillgänglighet och kvalitetsarbete i verksamheten.

3. Sammanfattande bedömning

Vår sammanfattande bedömning är att resultaten i årsredovisningen avseende finansiella mål delvis är förenliga med de mål som Regionfullmäktige har beslutat om. Resultaten i årsredovisningen avseende verksamhetsmål är delvis förenliga med de mål som Regionfullmäktige har beslutat om.

Anders Marmon
Certifierad kommunal revisor

Johan Magnusson
Certifierad kommunal revisor

Marcus Olofsson
Yrkesrevisor

Karin Selander
Certifierad kommunal revisor

Revisionen är ett demokratiskt kontrollinstrument som på uppdrag av fullmäktige ska granska styrelsens och nämnders verksamhet samt presentera en revisionsberättelse. I Kommunallagen fastslås att revisorerna bland annat ska granska:

- Om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.
- Om räkenskaperna är rättvisande, samt
- Om nämndernas interna kontroll är tillräcklig.

Vidare genomför revisorerna fördjupade granskningar inom områden där det finns betydande risker som kan medföra allvarliga konsekvenser.

Region Värmlands revisorsgrupp består av 7 revisorer som utses av Regionfullmäktige. Revisionen biträds av sakkunniga vid regionens egna revisionskontor samt av upphandlade revisionsbyråer.

Information om revisionen och revisionsrapporter hittar du här: [Revision - Region Värmland \(regionvarmland.se\)](https://regionvarmland.se)
